

Hvilke legemidler og kosttilskudd benytter idrettsutøvere? Systematisk kartlegging

Hoda Khadir Yusuf¹, Astrid Gjelstad^{1,2}, Fredrik Lauritzen², Ingunn Björnsdóttir¹

¹Universitetet i Oslo, ²AntiDoping Norge

Bakgrunn: Etter en studie utført av Antidoping Norge av norske dopingkontrollskjemaer fra 2015 til 2019, oppstod det interesse for å undersøke bruk av legemidler og kosttilskudd hos idrettsutøvere fra hele verden. Særlig bruk av legemidler hos idrettsutøvere var av interesse. Det er slik at bruk av legemidler og kosttilskudd kan by på enkelte utfordringer for idrettsutøvere. Det anses derfor som viktig å undersøke bruken og oppsummere publisert forskning om temaet.

Metode: Den internasjonale sjekklissen PRISMA 2020 ble fulgt. Følgende databaser og søkemotorer ble søkt i: EMBASE (Ovid), MEDLINE (Ovid), Web of Science, og Google Scholar. I tillegg ble publikasjoner fra andre kilder inkludert. Det ble utarbeidet en protokoll i forkant hvor det ble inkludert inklusjons- og eksklusjonskriterier, kvalitetskriterier og mer.

Resultater: Totalt 17 678 publikasjoner ble identifisert fra EMBASE (Ovid), Medline (Ovid) og Web of Science. Resterende publikasjoner ble funnet via Google Scholar og andre kilder. Det var totalt 92 publikasjoner som ble inkludert i den endelige syntesen. Det var mye fokus på bruk av astmamedisiner og NSAIDs, og med varierende prevalenser. For bruk av kosttilskudd var det også stor variasjon, hvor enkelte studier rapporterte om prevalens på opptil 100%. Det var i hovedsak stor interesse for bruk av kreatin med tilsynelatende økende popularitet de senere årene. Diskusjon: På grunn av det store utvalget av metoder, emner og den generelle heterogeniteten til studiene. Så gir resultatene til denne oversikten et mer usammenhengende, snarere enn et presist bilde. Men når det gjelder bruk av astmamedisiner er det lite som tyder på overforbruk. NSAIDs ser derimot ut til å brukes i utstrakt grad hos idrettsutøvere. Det kan også se ut til at NSAIDs foretrekkes mer enn andre analgetika slik som paracetamol. Samtidig brukes kosttilskudd i nokså stor grad, og det er viktig at idrettsutøvere gjøres oppmerksomme på hvilken risiko de foretar seg ved å bruke dette.

Konklusjon: Idrettsutøvere bruker ulike legemidler og kosttilskudd. Utstrakt bruk av NSAIDs bør begrenses med hensyn til risiko for bivirkninger. Det bør jobbes mer målrettet med å gi informasjon til idrettsutøvere om mulige risiko for bruk av visse legemidler eller kosttilskudd. I tillegg bør andre problemstillinger knyttet til dette temaet undersøkes nærmere.